

รูปแบบอาชญากรรม และปัจจัยที่มีผลต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม

ตฤณห์ โพธิ์รักษา¹

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมที่เกิดขึ้นกับนักศึกษา และบุคลากรมหาวิทยาลัยมหิดล การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบอาชญากรรม และปัจจัยที่มีผลต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) จากหนังสือ ตำรา เอกสาร ผลงานวิจัย และบทความทางวิชาการที่เกี่ยวกับรูปแบบอาชญากรรม และปัจจัยที่เสี่ยงต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อให้เห็นช่องว่างและใช้เป็นหลักฐานทางวิชาการเพื่อสนับสนุนการพัฒนาแนวทางการจัดการ หรือนโยบายที่จะช่วยควบคุม หรือลดโอกาสการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมให้ลดน้อยลง และยังเป็น การเพิ่มมาตรการรักษาความปลอดภัยอย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในสังคม รวมถึงอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา ประกอบด้วย อาชญากรรมเกี่ยวกับทรัพย์สิน อาชญากรรมเกี่ยวกับการทำร้ายร่างกาย อาชญากรรมเกี่ยวกับเพศ รวมถึงอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ โดยปัจจัยที่มีผลต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม ประกอบด้วย ปัจจัยด้านพฤติกรรมของตัวเหยื่อ ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ และปัจจัยด้านแรงจูงใจของอาชญากรหรือการถูกบีบบังคับจากสภาพแวดล้อม

คำสำคัญ : ปัจจัยที่เสี่ยงต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม, รูปแบบอาชญากรรม, เหยื่ออาชญากรรม

¹ อาจารย์ประจำภาควิชาสังคมศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล อีเมล : trynh.p@gmail.com

Patterns of Crimes and Factors Affecting to Victims of Crimes

Trynh Phoraksa¹

Abstract

This research article is part of the research was a study on Factors Affecting to Mahidol University Student and Staff Victims of Crimes. The purpose of this research was to study patterns of crimes and to study factors affecting to victims of crimes. This research used a qualitative research method by documentary research from books, textbooks, documents, research results and academic articles about crime patterns and affect factors to victims of crimes both in Thailand and abroad. Analyze the data to identify gaps and use it as evidence to support the development of guidelines, measures or policies that will help control or reduce the likelihood of becoming a victim of crime and also increase concrete security measures. The results revealed that the patterns of crime occurring in society and crimes at the university, consists of Property Crimes, Assault Crimes, Sexual Crimes, including Cyber Crimes. And factors affecting to victims of crimes include victim behavior, physical environmental, and criminal's motivation or coercion from the environment.

Keywords: factors affecting to victims of crimes, patterns of crimes, victims of crimes

¹ Lecturer, Department of Social Sciences, Faculty of Social Sciences and Humanities, Mahidol University

Email: trynh.p@gmail.com

หลักการและเหตุผล (Rationale)

การเปลี่ยนแปลงสภาพสังคมในปัจจุบัน รวมถึงภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ การล้มเลิกกิจการ รวมถึงปัญหาการว่างงาน ส่งผลให้ประชาชนเกิดความเครียด อารมณ์ร้อนและรุนแรงมากขึ้น สภาพจิตใจไม่ปกติ ไม่มีจิตใจสำนึก ขาดสติและขาดการยับยั้งชั่งใจ ซึ่งสะท้อนได้จากคดีอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในปัจจุบันที่ปรากฏเป็นข่าวตามสื่อต่าง ๆ เช่น การฆาตกรรม การทะเลาะวิวาท ข่มขืนหรือกระทำชำเราทางเพศ การปล้นชิงทรัพย์ เป็นต้น เหตุการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้นนี้ส่วนหนึ่งเกิดจากสภาพแวดล้อม การเลี้ยงดูจากครอบครัว ผู้ปกครองขาดการเอาใจใส่ รวมถึงกฎหมายไม่มีความเด็ดขาดชัดเจนจึงทำให้ ผู้คนมีความกล้าที่จะก่อเหตุมากขึ้น ขาดความเกรงกลัวต่อกฎหมาย ประกอบกับผู้คนใจร้อนมากขึ้น ความเหลื่อมล้ำทางสังคม ปัญหาทางเศรษฐกิจ ปัญหาครอบครัว รวมถึงความเครียดและความกดดันจากปัญหาอื่น ๆ ผลกระทบที่เกิดขึ้น คือ ปัญหาอาชญากรรมที่มีผลกระทบต่อคนในสังคมไทย ทั้งในด้านชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สิน ปัญหาอาชญากรรมจึงเป็นปัญหาสำคัญที่ต้องการแก้ไข เนื่องจากอาชญากรรมพื้นฐานเป็นอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันซึ่งส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน อีกทั้งยังส่งผลกระทบต่อสภาพจิตใจของเหยื่อหรือผู้เสียหายโดยตรง และส่งผลกระทบต่อสังคมโดยอ้อม กล่าวคือ ผู้คนเกิดความหวาดกลัว มีผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตทำให้นักคลั่งกลัวไม่เข้าร่วมกิจกรรมของสังคม ขอมสละโอกาสในการหาความสุข ลดการติดต่อสัมพันธ์ระหว่างกันและความไว้วางใจระหว่างกันลดลง สถานที่สาธารณะขาดความปลอดภัยหรือมีความปลอดภัยน้อยกว่าที่ควรจะเป็น ซึ่งสภาพสังคมโดยทั่วไปที่ขาดความสงบสุข โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบัน ปัญหาอาชญากรรมมีการพัฒนาควบคู่ไปกับความเจริญของสังคมและเทคโนโลยี ยิ่งสังคมมีความเจริญมากเท่าใด อาชญากรรมก็จะมีความเติบโตมากขึ้นตามไปด้วย ซึ่งเป็นปัญหาที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้

เมื่อพิจารณาสถิติคดีอาญาในประเทศไทย พบว่า คดีอาญาโดยรวมมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะคดียาเสพติด กล่าวคือ ไตรมาสหนึ่งปี พ.ศ. 2564 มีการรับแจ้งคดีอาญา 111,414 คดี เพิ่มขึ้นจากไตรมาสเดียวกันของปี พ.ศ. 2563 ร้อยละ 4.2 ซึ่งเป็นการรับแจ้งคดียาเสพติด 96,599 คดี เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.1 (คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 86.7 ของคดีอาญาทั้งหมด) และคดีเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศมีการรับแจ้ง 3,916 คดี เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.9 ในขณะที่ คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สินมีการรับแจ้ง 10,899 คดี ลดลงร้อยละ 1.8 จำนวนคดีอาญาในไตรมาสหนึ่งของปี พ.ศ. 2564 เพิ่มขึ้น เนื่องจากสภาวะเศรษฐกิจที่ถดถอยในปี พ.ศ. 2563 การแพร่ระบาดของ COVID-19 รุนแรงเป็นช่วง ๆ ส่งผลต่อการมีงานทำและรายได้ของประชาชน ภาระหนี้สิน ความเครียด และขาดความยับยั้งชั่งใจจึงตัดสินใจก่ออาชญากรรม โดยเฉพาะการก่ออาชญากรรมเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สินที่เพิ่มขึ้นนั้นเป็นผลจากการถูกเลิกจ้างของแรงงาน ทำให้ขาดรายได้ กระทบต่อการดำเนินชีวิต ประสบปัญหาทางการเงิน (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2564) ซึ่งสอดคล้องกับผลสำรวจของสวนดุสิตโพลเรื่อง “ตกราง ปัญหาใหญ่ของคนไทย ณ วันนี้” โดยสำรวจความคิดเห็นของประชาชน 1,155 คน ระหว่างวันที่ 15-18 มีนาคม พ.ศ. 2564 ผลการสำรวจ พบว่า ประชาชนร้อยละ

ละ 65.9 เกิดความเครียด วิตกกังวลกับสถานการณ์ต่งงาน และประชาชนร้อยละ 61.5 มองว่า ความเครียดและความวิตกกังวลเกิดจากปัญหาเศรษฐกิจตกต่ำที่สะสมมานาน รองลงมา คือ ความเครียดและความวิตกกังวลเกิดจากการระบาดของ COVID-19 ให้คนต่งงาน (ร้อยละ 59.2) นอกจากนี้ การก่ออาชญากรรมไซเบอร์จากการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลรองรับการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ส่งผลให้รูปแบบการก่ออาชญากรรมในยุคดิจิทัลเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ทั้งวิธีการ ความซับซ้อนของการกระทำความผิด (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2564) ผลจากการศึกษาของ World Economic Forum พยากรณ์ว่าในปี ค.ศ. 2025 อาชญากรรมที่แสวงหาประโยชน์ทางไซเบอร์ในภูมิภาคอาเซียนจะมีมูลค่าสูงถึง 8 พันล้านบาท (กานต์ธีรา ฐิริวิกรัย และณัฐชลภัณ หอมแก้ว, 2564) ซึ่งปัจจุบันจากข้อมูลตำรวจสากลและสำนักงานว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Office on Drugs and Crime : UNODC) ระบุว่า ในปี พ.ศ. 2563 อาชญากรรมทางไซเบอร์เพิ่มสูงขึ้นถึง 3 เท่า และมีความยากในการบังคับใช้กฎหมาย การสืบสวนสอบสวน รวบรวมหลักฐาน การพิสูจน์พยานหลักฐานทางอิเล็กทรอนิกส์เพื่อติดตามผู้กระทำความผิดบนโลกออนไลน์ โดยกรณีของไทยในช่วงการระบาดของ COVID-19 พบว่าการก่ออาชญากรรมผ่านเทคโนโลยีมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น กล่าวคือ กองบัญชาการตำรวจสืบสวนสอบสวนอาชญากรรมทางเทคโนโลยี (CYBER CRIME INVESTIGATION BUREAU หรือ CCIB) ได้ดำเนินการจับกุมคดีเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยีในทุกรูปแบบจำนวน 489 คดี และมีผู้ต้องหาทั้งหมด 613 คน (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2564)

ข้อมูลสถิติการเกิดอาชญากรรมบริเวณรอบมหาวิทยาลัยมหิดล ในปี พ.ศ.2559 พบว่า ระหว่าง มกราคม – พฤศจิกายน มีจำนวนคดีเกี่ยวกับทรัพย์สินเกิดขึ้นมากที่สุดจำนวน 55 คดี รองลงมาเป็นคดีทำร้ายร่างกาย 14 คดี และคดีเกี่ยวกับเพศ 5 คดี และเมื่อพิจารณาข้อมูลสถิติอาชญากรรมที่เกิดขึ้นภายในมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม พบว่า การเกิดอาชญากรรมเพิ่มสูงขึ้นในช่วงที่มหาวิทยาลัยเปิดเทอม และมีแนวโน้มลดลงในช่วงปิดการศึกษา ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า อาชญากรรมมีโอกาสเกิดสูงในช่วงเวลาที่มหาวิทยาลัยเปิดเทอม เนื่องจาก การพลุกพล่านของคนเข้า-ออก (สุณีย์ กัลป์ยะจิตร, 2560) ปัญหาอาชญากรรมที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นยังสะท้อนให้เห็นว่า อาชญากรรมเกิดขึ้นได้ทุกสถานที่และทุกเวลา ไม่เว้นแม้กระทั่งสถานศึกษา ถึงแม้ว่าสถานศึกษาจะเป็นสถานที่ขัดเกลาพฤติกรรม และเป็นสถานที่ให้ความรู้ทั้งในด้านวิชาการ การกีฬา คุณธรรม จริยธรรม วัฒนธรรมและประเพณี รวมถึงเป็นสถานที่สอนการใช้ทักษะชีวิตในสังคม อย่างไรก็ตาม ทุกสถานที่ที่ทุกเวลาล้วนเกิดเหตุการณ์ไม่คาดคิดได้เสมอ ทั้งนี้ ประเภทของอาชญากรรมในมหาวิทยาลัยที่มีโอกาสเกิดขึ้นได้บ่อย คือ อาชญากรรมเกี่ยวกับทรัพย์สิน เช่น ลักทรัพย์ (ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 334) ชิงทรัพย์ (ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 336) ชิงทรัพย์ (ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 339) ปล้นทรัพย์ (ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 340) เป็นต้น หรืออาชญากรรมเกี่ยวกับเพศ และการคุกคามทางเพศทั้งทางกายภาพและวาจา ซึ่งถือได้ว่าเป็นเรื่องที่เลวร้ายที่มหาวิทยาลัยบางแห่งมองว่า อาชญากรรมเป็นเหตุการณ์ทั่วไปที่เกิดขึ้นได้ โดยเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยส่วนตัวบุคคล

ไม่ได้เกิดจากความบกพร่องของมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยจึงไม่ได้มีการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมในมหาวิทยาลัยอย่างจริงจัง อย่างไรก็ตาม มหาวิทยาลัยสามารถลดปัญหาอาชญากรรมให้น้อยลงหรือลดโอกาสในการก่ออาชญากรรมลงได้ โดยใช้จุดแข็งสภาพแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัย และบริเวณโดยรอบของมหาวิทยาลัยให้เกิดประโยชน์ นอกจากนี้ บุคลากรเองต้องมีความตระหนักถึงความปลอดภัยส่วนบุคคลเพื่อลดโอกาสในการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม

บทความนี้เป็นส่วนของงานวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมที่เกิดขึ้นกับนักศึกษา และบุคลากรมหาวิทยาลัยมหิดลมหาวิทยาลัยมหิดล โดยโครงการวิจัยนี้ได้รับการรับรองจริยธรรมการวิจัยในคนจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน สาขาสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดลแล้ว เลขที่ 2022/194 (B2) ดังนั้น เพื่อทบทวนรูปแบบอาชญากรรม และปัจจัยที่มีผลต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมโดยวิเคราะห์ให้เห็นถึงช่องว่างของการพัฒนาแนวทางมาตรการ หรือนโยบายที่จะช่วยควบคุม หรือลดโอกาสการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมให้ลดน้อยลง และยังเป็นการเพิ่มมาตรการรักษาความปลอดภัยอย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น

วัตถุประสงค์ (Purpose)

วัตถุประสงค์ของการวิจัยนี้ คือ เพื่อศึกษารูปแบบอาชญากรรม และปัจจัยที่มีผลต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม

วิธีการศึกษา (Methodology)

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) จากหนังสือ ตำรา เอกสาร ผลงานวิจัย และบทความทางวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับรูปแบบอาชญากรรม พฤติกรรมเสี่ยง และปัจจัยที่มีผลต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อให้เห็นช่องว่าง และใช้เป็นหลักฐานทางวิชาการเพื่อสนับสนุนการพัฒนาแนวทางมาตรการ หรือนโยบายที่จะช่วยควบคุม หรือลดโอกาสการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมให้ลดน้อยลง และยังเป็นการเพิ่มมาตรการรักษาความปลอดภัยอย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น

ข้อค้นพบ (Findings)

ผลการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) จากหนังสือ ตำรา เอกสาร ผลงานวิจัย และบทความทางวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับรูปแบบอาชญากรรม พฤติกรรมเสี่ยง และปัจจัยที่มีผลต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ พบว่า แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยครั้งนี้มีดังนี้

(1) แนวคิดเกี่ยวกับอาชญากรรม

Jeremy Bentham นักอาชญาวิทยาได้ให้ความหมายของ “อาชญากรรม (Crime)” ไว้ว่า อาชญากรรม เป็นการกระทำที่ถือว่าเป็นความผิดทางอาญา โดยมีกฎหมายห้ามไว้ซึ่งมีผลร้ายมากกว่าผลดี ซึ่งในมุมมองของนักอาชญาวิทยานั้นให้ความสำคัญของอาชญากรรมโดยมุ่งเน้นไปที่ความร้ายแรงของการกระทำและผู้กระทำมากกว่า กล่าวคือ นักอาชญาวิทยามองความหมายไปที่การกระทำที่มีลักษณะรุนแรงและเป็นอันตรายต่อสังคมอย่างมากเท่านั้น แต่อาชญากรรมในความหมายซึ่งเป็นการผิดทางอาญานั้น มีความเกี่ยวข้องกับสาขาวิชาระหว่างอาชญาวิทยาและกฎหมายอาญา เพราะเป็นการกระทำที่ละเมิดต่อกฎหมายอาญาและกฎเกณฑ์ทางสังคม (ผจงจิตต์ อธิคมนันท์, 2525)

นอกจากนี้ นักวิชาการหลายสาขาได้ให้ความหมายของอาชญากรรมไว้ในความหมายที่แตกต่างกัน กล่าวคือ โสฬส พินิจศักดิ์ (2526) ให้ความหมายของอาชญากรรมว่า หมายถึง ปราบปรามการหนึ่งทางสังคมที่เกิดขึ้น โดยการกระทำของบุคคล ซึ่งการกระทำนั้นกฎหมายได้บัญญัติเป็นข้อห้ามและถือว่าเป็นความผิด ซึ่งผู้กระทำความผิดต้องได้รับการลงโทษ

อัมมพ ชูบำรุง (2532) กล่าวว่า อาชญากรรม หมายถึง พฤติกรรมซึ่งมีผลให้บุคคลและสังคมได้รับอันตรายทั้งต่อชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สิน จึงจำเป็นต้องมีการลงโทษผู้ที่ประพฤตินั้น โดยฝ่ายที่มีอำนาจทางกฎหมาย นอกจากนี้ อาชญากรรมในทางพฤติกรรมของบุคคล หมายถึง พฤติกรรมที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมายหรือผิดแปลกไปจากประเพณีและวัฒนธรรมที่สังคมวางไว้ (อัมมพ ชูบำรุง, 2532 อ้างใน นวลจันทร์ ทศนชัยกุล, 2548)

อาชญากรรม เป็นคำสมาสระหว่างคำว่า “อาชญา” และ “กรรม” คำว่า อาชญา มีรากศัพท์มาจากภาษาสันสกฤต หมายถึง อำนาจโทษ คำนี้มักใช้กับพระเจ้าแผ่นดินหรือเจ้านาย เช่น พระราชอาญา คดีที่เกี่ยวกับโทษหลวงเรียกว่า คดีอาชญาหรือคดีความอาญา เป็นต้น ส่วนคำว่า กรรมมีรากศัพท์มาจากภาษาสันสกฤตเช่นกัน หมายถึง การกระทำ การกระทำที่สนองผลร้ายที่ได้ทำมาแต่ปางก่อนความตาย (ราชบัณฑิตยสถาน, 2519) และอาชญากรรมตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 ได้ให้ความหมายไว้ว่า อาชญากรรม หมายถึง การกระทำความผิดทางอาญา (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556)

โดยสรุป อาชญากรรม หมายถึง การกระทำหรือละเว้นการกระทำอันฝ่าฝืนหรือขัดกับกฎหมายที่วางไว้ และผู้กระทำความผิดนั้นจะต้องรับโทษตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ดังเช่นที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 2 ที่บัญญัติว่า บุคคลจะต้องรับโทษทางอาญา ต่อเมื่อได้กระทำการอันกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำความผิดนั้นบัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ และโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดนั้นต้องเป็นโทษที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย

อาชญากรรมถือเป็นพฤติกรรมทางสังคมอย่างหนึ่ง ซึ่งผู้ประกอบอาชญากรรมจะเปลี่ยนเป็นอาชญากรตามความหมายของกฎหมาย แต่พฤติกรรมต่าง ๆ ที่ถูกกำหนดว่าเป็นอาชญากรรมนั้นมีแตกต่างกันมาก นักอาชญาวิทยาจึงได้ให้ความสนใจต่อการศึกษาระเบียบของอาชญากรรมประเภทต่าง ๆ ทั้งนี้ เพื่ออธิบายถึงประเภทพฤติกรรมของอาชญากร โดยอาศัยหลักทฤษฎีต่าง ๆ เพื่อวิเคราะห์ถึงความร้ายแรงของ

อาชญากรรมและพฤติกรรมของอาชญากร ซึ่งสามารถจำแนกประเภทของอาชญากรรมตามความหมายของกฎหมายและสังคมวิทยาได้ 2 ประเภท ดังนี้ (เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์, 2549)

1. อาชญากรรมที่ทำความผิดในตัวเอง (Mala in se) เป็นความผิดที่ถือว่าบาปและขัดต่อศีลธรรมของสังคมอย่างร้ายแรง ได้แก่ ความผิดฐานฆ่าคนตาย ชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์ เป็นต้น

2. อาชญากรรมที่กฎหมายบัญญัติเป็นข้อห้าม (Mala prohibita) เป็นลักษณะความผิดที่ไม่ขัดต่อศีลธรรม และผู้กระทำไม่มีความประพฤติเป็นอาชญากรรม ถ้าแม้ความผิดดังกล่าวจะขัดต่อสังคม แต่ยังไม่ถึงขั้นตอนที่จะถูกประณามว่าชั่วร้าย ได้แก่ การลักลอบขนสินค้าหนีภาษี การกักตุนสินค้า การลักลอบเข้าเมือง เป็นต้น

นอกจากนี้ Clinard and Quinney (1970) ได้แบ่งประเภทของอาชญากรรมออกเป็น 8 ประเภท โดยพิจารณาถึงอาชีพของอาชญากรรม การสนับสนุนของกลุ่มต่อการประกอบอาชญากรรม ความตรงกันระหว่างพฤติกรรมของอาชญากรกับพฤติกรรมที่ถูกต้องตามกฎหมายและปฏิกิริยาของสังคมของการประกอบอาชญากรรมที่มี 8 ประเภท ดังนี้ (อริญ สุวรรณบุบผา, 2518)

1. อาชญากรรมรุนแรงที่กระทำต่อบุคคล (Violent Personal Crime) เช่น การฆาตกรรม การทำร้ายสาหัส เป็นต้น

2. อาชญากรรมที่กระทำต่อทรัพย์สินตามโอกาส (Occasional Property Crime) เช่น การลักทรัพย์ในห้างสรรพสินค้า และการปลอมแปลงเช็ค เป็นต้น

3. อาชญากรรมที่เกิดจากงานอาชีพ (Occupation Crime) เช่น การฉ้อโกง ขักขอก ขายนสินค้าปลอม เป็นต้น

4. อาชญากรรมการเมือง (Political Crime) เช่น การก่อความไม่สงบ การก่อวินาศกรรม เป็นต้น

5. อาชญากรรมที่ทำลายระเบียบของสังคม (Public Order Crime) เช่น การเมาสุรา อาละวาด โสเภณี และการติดยาเสพติด เป็นต้น

6. อาชญากรรมที่ทำตามกันเป็นประเพณี (Conventional Crime) เช่น การปล้น และบุกรุก เป็นต้น

7. องค์การอาชญากรรม (Organized Crime) เช่น กลุ่มการพนัน และกลุ่มผู้ค้ายาเสพติด เป็นต้น

8. อาชญากรรมที่กระทำเป็นอาชีพ (Professional Crime) เช่น นักต้มตุ๋น การฉ้อโกง และมือปืนรับจ้าง เป็นต้น

(2) ทฤษฎีการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม (Theories of Victimization)

Schafer (1977) จำแนกประเภทของเหยื่ออาชญากรรมโดยพิจารณาจากความรับผิดชอบและความสัมพันธ์ระหว่างอาชญากรรมกับเหยื่ออาชญากรรม ออกเป็น 7 ประเภท ดังนี้ (Schafer, 1977 อ้างใน กัทรรณ ทองใหญ่ และธีรนิติ เทพสุเมธานนท์, 2564)

(1) เหยื่อที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับอาชญากรรม (un-related victims) คือ ผู้รับเคราะห์จากการกระทำของอาชญากรโดยไม่มีความสัมพันธ์กับอาชญากร

(2)เหยื่อที่ยั่ววุ่นให้เกิดอาชญากรรม (provocative victims) คือ ผู้ที่ทำให้อาชญากรเกิดความโกรธเคืองหรือไม่พอใจ เป็นการยั่วให้เกิดการกระทำร้ายแก่เหยื่อเอง

(3)เหยื่อที่หุนหันพลันแล่นให้เกิดอาชญากรรม (precipitative victims) คือ เหยื่อที่มีพฤติกรรมไปในทางที่ล่อตาล่อใจให้เกิดอาชญากรรม โดยที่เหยื่อได้ตั้งใจ

(4)เหยื่อที่มีความอ่อนแอทางชีวภาพ (biologically weak victims) คือ ผู้ที่มีความอ่อนแอทั้งทางร่างกายและจิตใจ จึงเป็นเหตุให้อาชญากรมีความคิดที่จะทำร้ายบุคคลเหล่านั้น

(5)เหยื่อที่มีความอ่อนแอทางสังคม (socially weak victims) คือ ผู้ไม่มีความมั่นคงในสังคม ไม่ได้เป็นสมาชิกอย่างภาคภูมิของชุมชน มีปัญหาทางวัฒนธรรม และมีปัญหาการปรับตัวให้เข้ากับสังคม

(6)ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อตนเอง (self-victimizing victims) คือ ผู้ที่สมัครใจกระทำความผิดเสียเอง จึงเป็นอาชญากรและเหยื่อในตัวคน ๆ เดียว

(7)เหยื่อการเมือง (political victim) คือ ผู้ที่เป็นคู่แข่งในการรณรงค์เพื่อตำแหน่งที่มีอำนาจในการเมืองแต่ถูกฝ่ายที่มีอำนาจอยู่ก่อนแล้วเจาะจงว่าเป็นผู้ที่กระทำความผิด

(3) ทฤษฎีแบบแผนในการดำเนินชีวิต (The Lifestyle Theory)

Hindelang, M. J., Gottfredson, M. R., and Garofalo, J. (1978) ร่วมกันตั้งทฤษฎีทฤษฎีแบบแผนในการดำเนินชีวิต โดยกล่าวว่า บุคคลจะตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมขึ้นอยู่กับแนวความคิดในการดำเนินชีวิต เช่น ชอบเสี่ยงภัย ชอบดื่มสุรากับบุคคลอื่น และชอบเล่นการพนัน เป็นต้น หรืออาจกล่าวได้ว่า การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมสามารถเกิดขึ้นได้จากรูปแบบการดำเนินชีวิตที่ชอบเสี่ยงภัย หรือการตกเป็นเหยื่อโดยมีปัจจัย 3 ข้อ อย่างประจวบเหมาะ คือ มีผู้กระทำความผิดที่มีแรงจูงใจ มีเป้าหมายหรือเหยื่อที่เหมาะสม และการขาดผู้ดูแล รวมทั้งการอาศัยอยู่ในแหล่งที่เกิดอาชญากรรมสูงจึงง่ายต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม (อรรถพร ชูบำรุง และอุนิษา เลิศโตมรสกุล, 2555)

(4) ทฤษฎีกิจวัตรประจำวัน (Routine Activity Theory)

Cohen & Felson (1979) อ้างใน พรชัย ชันดี และคณะ (2558) ได้ให้ความหมายว่า กิจวัตรประจำวัน คือ กิจวัตรหรือการกระทำใดของบุคคลที่เกิดขึ้นบ่อยครั้ง หรือเป็นประจำทั้งที่รู้ตัวหรือไม่รู้ตัว ซึ่งการกระทำเป็นประจำจนเป็นปกติวิสัยนั้นอาจทำให้อาชญากรมองเห็นโอกาสหรือช่องโหว่ที่จะก่อเหตุอาชญากรรมได้ เช่น การออกไปทำงานทุก ๆ วัน และไม่มีคนเฝ้าบ้าน คนร้ายอาจเฝ้าดูทุกวันและอาศัยช่องโอกาสที่เจ้าของบ้านไม่อยู่บุกรุกเข้าไปในบ้าน หรือการสวมใส่เครื่องประดับที่มีราคาแพงแบบเปิดเผยเป็นประจำ เป็นเหตุล่อตาล่อใจคนร้ายให้ทำการชิงทรัพย์ได้ หรือนักศึกษาที่เดินเท้าบริเวณริมถนนพร้อมกับก้มหน้าเล่นโทรศัพท์มือถือเป็นประจำ มีโอกาสที่จะถูกอาชญากรชิงหรือวิ่งราวโทรศัพท์ไปได้ เป็นต้น Cohen & Felson (1979) อ้างใน พรชัย ชันดีและคณะ (2558) มีสมมติฐานว่า การเกิดอาชญากรรมนั้นเกิดจากการกระทำที่เป็นนิสัยประจำของเหยื่อประสมกับองค์ประกอบต่าง ๆ ที่เหมาะสม โดยองค์ประกอบของการเกิดอาชญากรรมมี 3 ประการ ดังนี้

1. เหยื่อ หรือ เป้าหมายที่เหมาะสม (Suitable Target)

องค์ประกอบประการแรกของการเกิดอาชญากรรม คือ เหยื่อหรือเป้าหมายที่เหมาะสม เช่น นักศึกษาวางกระเป๋าซึ่งมีทรัพย์สินมีค่าภายในวางไว้เพื่อจองโต๊ะในโรงอาหาร กระเป๋าของนักศึกษามีโอกาสถูกลักขโมยได้ นักศึกษาร่วมกิจกรรมสันตนาการซ่อมแซมจักรยานคันเดียวในซอยเปลี่ยวก็ มีโอกาสเสี่ยงต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม เป็นต้น

2. ความอ่อนแอของผู้ดูแล (Absence of Capable Guardian)

องค์ประกอบประการที่สอง คือ ผู้ดูแลไม่อยู่หรืออยู่แต่ไม่มีประสิทธิภาพ ซึ่งผู้ดูแลในที่นี้ คือ คนหรือสิ่งใดก็ตามที่สามารถยับยั้งไม่ให้อาชญากรรมเกิดขึ้น ซึ่งส่วนใหญ่เป็นคน หรืออาจเป็นอุปกรณ์ เช่น พนักงานรักษาความปลอดภัย ตำรวจลาดตระเวน เพื่อนบ้าน คนเฝ้าประตู กล้องวงจรปิด เป็นต้น

3. บุคคลที่มีแนวโน้ม หรือแรงจูงที่จะกระทำความผิด (Likely And Motivated Offenders)

องค์ประกอบประการที่สาม คือ ตัวอาชญากรซึ่งคิดว่า เหยื่อหรือเป้าหมายมีความเหมาะสมและ ผู้ดูแลไม่มีประสิทธิภาพและตัดสินใจกระทำความผิด ซึ่งตัวอาชญากรมีเหตุผลหลายประการที่กระทำการ เช่นนั้น เช่น ความยากจน ดิฉะเสพติด เป็นเด็กหรือเยาวชนที่ขาดการดูแลเอาใจใส่ แต่นอกจากองค์ประกอบ แวดล้อมที่เหมาะสมแก่การประกอบอาชญากรรมแล้ว สิ่งที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ ความต้องการและสภาพ จิตใจของอาชญากรที่มีความประสงค์จะประกอบอาชญากรรม เป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้เกิดพฤติกรรม อาชญากรรมนั้นขึ้น

(5) สามเหลี่ยมอาชญากรรม (Crime Triangle Theory)

ทฤษฎีสามเหลี่ยมอาชญากรรมเป็นทฤษฎีที่อธิบายถึงสาเหตุหรือองค์ประกอบของการเกิด อาชญากรรมที่ประกอบด้วยด้านของสามเหลี่ยม 3 ด้าน คือ (ศรีวราห์ รังสิพราหมณกุล และชยพล จัตรชัย เดช, 2558)

1. ผู้กระทำความผิด/คนร้าย (Offender) หมายถึง ผู้ที่มีความต้องการจะก่อเหตุหรือต้องการลงมือกระทำความผิด

2. เหยื่อ (Victim) หรือเป้าหมาย (Target) หมายถึง บุคคล สถานที่ หรือวัตถุสิ่งของที่ถูกมุ่งหมาย กระทำต่อหรือเป็นเป้าหมายที่ต้องการกระทำความผิด

3. โอกาส (Opportunity) หมายถึง ช่วงเวลา และสถานที่ที่เหมาะสมที่ผู้กระทำความผิดหรือคนร้ายมีความสามารถจะลงมือกระทำความผิดหรือก่ออาชญากรรม

เมื่อเหตุการณ์หรือสถานการณ์ครบองค์ประกอบทั้ง 3 ด้าน จะทำให้เกิดอาชญากรรมขึ้น ทฤษฎี สามเหลี่ยมอาชญากรรมได้เสนอแนวคิดในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรม หรือการป้องกันไม่ให้เกิด อาชญากรรม โดยต้องพยายามทำอย่างไรก็ตามที่จะให้องค์ประกอบของสามเหลี่ยมอาชญากรรมด้านใดด้าน หนึ่งหายไป อาชญากรรมก็จะไม่เกิดขึ้น (ศรีวราห์ รังสิพราหมณกุล และชยพล จัตรชัยเดช, 2558)

ข้ออภิปราย (Discussion)

อาชญากรรม หมายถึง การกระทำหรือละเว้นการกระทำอันฝ่าฝืนหรือขัดกับกฎหมายที่วางไว้ และผู้กระทำนั้นจะต้องรับโทษตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ดังเช่นที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 2 ที่บัญญัติว่า บุคคลจะต้องรับโทษทางอาญา ต่อเมื่อได้กระทำการอันกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำความผิดนั้น บัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ และโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดนั้นต้องเป็นโทษที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย โดยที่อาชญากรรมสามารถจำแนกตามความหมายของกฎหมายและสังคมวิทยาได้ 2 ประเภท และยังสามารถจำแนกอาชญากรรมตามอาชีพของอาชญากรรมได้ 8 ประเภท อย่างไรก็ตาม รูปแบบอาชญากรรมเกิดขึ้นภายในมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม ประกอบด้วย อาชญากรรมเกี่ยวกับทรัพย์ อาชญากรรมเกี่ยวกับการทำร้ายร่างกาย อาชญากรรมเกี่ยวกับเพศ และเมื่อพิจารณาช่วงเวลาการเกิดอาชญากรรม พบว่า การเกิดอาชญากรรมเพิ่มสูงขึ้นในช่วงที่มหาวิทยาลัยเปิดเทอม และมีแนวโน้มลดลงในช่วงปิดการศึกษา ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า อาชญากรรมมีโอกาสเกิดสูงในช่วงเวลาที่มหาวิทยาลัยเปิดเทอม เนื่องจาก การพลุกพล่านของคน que เข้า-ออก สอดคล้องกับการศึกษาของชานี คนไว (2560) ศึกษาปัญหาอาชญากรรมในสังคม ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาอาชญากรรมในสังคมไทยในปัจจุบันมีแนวโน้มรุนแรงขึ้นทั้งในด้านสถิติการก่ออาชญากรรม และวิธีการประกอบอาชญากรรมของผู้กระทำโดยความผิดที่สามารถมองเห็นได้ เช่น คดีลักทรัพย์ ชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์ ข่มขืนกระทำชำเรา คดียาเสพติด เป็นต้น และความผิดที่ไม่สามารถมองเห็นได้ เช่น คดีเกี่ยวกับอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ แก๊งคอลเซ็นเตอร์ และการหลอกลวงขายสินค้าทางอินเทอร์เน็ต เป็นต้น และยังสอดคล้องกับอุธนา สุระคณะ (2561) ที่ศึกษาเรื่องการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมในสถานศึกษา กรณีศึกษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผลการศึกษา พบว่า ประเภทอาชญากรรมที่เกิดขึ้นแก่นักเรียน นิสิต อาจารย์และบุคลากรในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คือ อาชญากรรมต่อทรัพย์ อาชญากรรมต่อชีวิตร่างกาย และอาชญากรรมต่อเพศ

สำหรับสาเหตุของการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม หรือปัจจัยที่มีผลต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม สามารถจัดกลุ่มสาเหตุของการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมได้เป็น 3 ปัจจัย คือ 1) ตัวเหยื่อหรือเป้าหมายที่เหมาะสม ได้แก่ พฤติกรรมของตัวเหยื่อที่ไม่ระมัดระวังตนเอง บุคลิกภาพอ่อนแอ และลักษณะทางชีวภาพของเหยื่อที่เปราะบาง 2) สิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ขาดการดูแล ได้แก่ ขาดผู้ควบคุมดูแลสถานที่ โครงสร้างทางกายภาพขาดการดูแลและไม่มีระบบรักษาความปลอดภัยที่ดี และ 3) อาชญากรที่มีแรงจูงใจหรือถูกบีบบังคับจากสภาพแวดล้อมทางนามธรรม ได้แก่ สภาพเศรษฐกิจ สภาพสังคม และการดำเนินงานของกระบวนการยุติธรรม ซึ่งสอดคล้องกับอุธนา สุระคณะ (2561) ที่พบว่า แนวโน้มที่บุคลากรในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจะตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมนั้นมีสาเหตุและปัจจัยระดับปัจเจกบุคคลที่ทำให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม 3 ปัจจัย ได้แก่ 1) พฤติกรรม นิสิต และบุคลากร ตลอดจนประชาชนที่อาศัยอยู่โดยรอบสถานศึกษาไม่ระมัดระวังตนเองหรือทรัพย์สิน 2) บุคลิกภาพ และ 3) ลักษณะทางชีวภาพ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับการศึกษาของ พิสิฐ ระฆังวงษ์ (2561) ที่พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม

ของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 2 ปัจจัย คือ ปัจจัยด้านพฤติกรรมของผู้ที่ตกเป็นเหยื่อ ได้แก่ ด้านการใช้ชีวิต และด้านสุขภาพ และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย ได้แก่ ประเภทที่พักอาศัย ระบบไฟฟ้าระวาง ไฟส่องสว่างบริเวณที่ว่างของบ้าน และการดูแลและบำรุงรักษา และยังสอดคล้องกับการศึกษาของ ญาณิศา วงศ์ทองบาง (2564) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมที่ถูกคามชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในเขตคูสิต กรุงเทพฯ ซึ่งผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมที่ถูกคามชีวิตและทรัพย์สิน คือ ปัจจัยด้านพฤติกรรม และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม

สรุป (Conclusion)

อาชญากรรมในสังคมมีหลายรูปแบบ ทั้งอาชญากรรมที่มองเห็นได้ด้วยตาเปล่า และมีความผิดร้ายแรงในตนเอง (Mala in se) หรืออาชญากรรมที่กฎหมายบัญญัติเป็นข้อห้าม (Mala prohibita) จึงทำให้ผู้ตกเป็นเหยื่ออาจจะไม่รู้ตัวว่าตนเองกำลังตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม เช่น การรับซื้อของโจร การเปิดบัญชีม้า การไม่ให้เครดิตหรือการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา การโดนหลอกลวงออนไลน์ การละเมิดสิทธิความเป็นส่วนตัวของผู้อื่น เป็นต้น รูปแบบอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในสังคม รวมถึงอาชญากรรมที่เกิดขึ้นที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา ประกอบด้วย อาชญากรรมเกี่ยวกับทรัพย์สิน อาชญากรรมเกี่ยวกับการทำร้ายร่างกาย อาชญากรรมเกี่ยวกับเพศ รวมถึงอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ โดยปัจจัยที่มีผลต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม ประกอบด้วย ปัจจัยด้านพฤติกรรมของตัวเหยื่อ ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ และปัจจัยด้านแรงจูงใจของอาชญากรหรือการถูกบีบบังคับจากสภาพแวดล้อม ดังนั้น การศึกษาเรื่องเหยื่ออาชญากรรมในสถานศึกษาจึงเป็นประโยชน์ในการสร้างความตระหนักรู้และเพิ่มการป้องกันให้กับนักศึกษาและบุคลากร รวมถึงผู้อาศัยหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะ (Recommendation)

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า แนวทางแก้ไขปัญหอาชญากรรมที่สามารถทำได้อย่างเป็นรูปธรรม คือ การป้องกันไม่ให้เกิดอาชญากรรม โดยการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเพื่อป้องกันตนเองไม่ให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม เช่น การไม่เข้าไปอยู่ในสถานที่เสี่ยงเพียงลำพัง การมีความตื่นตัวต่อสภาพแวดล้อม การระมัดระวังถึงความปลอดภัยของตนเอง ทรัพย์สิน ตลอดจนข้อมูลสำคัญต่าง ๆ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไปควรทำการศึกษาเชิงปริมาณโดยเก็บข้อมูลจากผู้ที่เคยมีประวัติการเกิดอาชญากรรมกับตนเองหรือคนใกล้ชิดเพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความถูกต้องชัดเจนเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนการแก้ปัญหา และสามารถใช้เป็นฐานข้อมูลจัดเก็บข้อมูลการเกิดอาชญากรรมเพื่อเป็นแนวทางในการป้องกันการเกิดอาชญากรรมในอนาคต

บรรณานุกรม

- กานต์ธีรา ภูริวิกรัย และณัฐชลภัณ หอมแก้ว. (2564). ‘อาชญากรรมทางไซเบอร์’ ปัญหาท้าทายอาเซียนในศตวรรษที่ 21, 27 มกราคม 2566. <https://www.the101.world/cybercrime-in-21st-century/>
- เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์. (2549). *คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาค 1*. กรุงเทพฯ : จีระการพิมพ์.
- ชำนาญ คนไว. (2560). ปัญหาอาชญากรรมในสังคม. *วารสารวิชาการแสงอีสาน*, 14(2), 28 – 41.
- ญาณิสา วงศ์ทองบาง. (2564). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมที่คุกคามชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในเขตดุสิต กรุงเทพฯ. *วารสารรัฐประศาสนศาสตร์และการจัดการสังคม*, 3(2), 45 – 55.
- นวลจันทร์ ทศนชัยกุล. (2548). *อาชญากรรม (การป้องกัน : การควบคุม)*. นนทบุรี : พรทิพย์การพิมพ์.
- ผจงจิตต์ อธิคมนันทะ. (2525). *สังคมวิทยาว่าด้วยอาชญากรรมและการลงโทษ*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- พรชัย ขันดี, จอมเดช ตรีเมฆ และกฤษณพงศ์ พุตระกูล. (2558). *ทฤษฎีอาชญวิทยา : หลักการ งานวิจัยและนโยบายประยุกต์*. กรุงเทพฯ : ศ.เจริญการพิมพ์.
- พิสิฐ ระฆังวงษ์. (2561). *การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมที่เกิดขึ้นกับผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. กรุงเทพฯ.
- ภัทรวรรณ ทองใหญ่ และธีรนิติ เทพสุเมธานนท์. (2565). มาตรการคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายหรือเหยื่ออาชญากรรมในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของประเทศไทย : การจัดทำ คำแถลงเกี่ยวกับผลกระทบของอาชญากรรม. *วารสารกฎหมาย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*, 40 (1), 1 -25.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2519). *พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2493*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น กรมการปกครอง.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). *พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554*. กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.
- ศรีวราห์ รังสิพราหมณกุล และชยพล ฉัตรชัยเดช. (2558). *การป้องกันอาชญากรรมเชิงรุก โดยทฤษฎีสามเหลี่ยมอาชญากรรม (Proactive Crime Prevention by Crime Triangle Theory)*. กรุงเทพฯ : กองบัญชาการตำรวจนครบาล.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2564). *ภาวะสังคมไทย*, 27 มกราคม 2566. https://www.nesdc.go.th/ewt_dl_link.php?nid=11599
- สุณีย์ กัลป์ยะจิตร. (2560). ความหวาดกลัวภัยอาชญากรรมของนักศึกษา อาจารย์ และเจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม. *วารสารกระบวนการยุติธรรม*, 10(1), 19 – 33.

- โตพส พินิจศักดิ์. (2526). *การยอมรับบทบาทของบุคลากรด้านอาชญาวิทยาในการบัญชาการตำรวจนครบาล*. วิทยานิพนธ์หลักสูตร □ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหิดล. กรุงเทพฯ.
- อรัญ สุวรรณบุบผา. (2518). *หลักอาชญาวิทยา*. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- อรรถ พูบำรุง. (2532). *อาชญาวิทยาและอาชญากรรม*. กรุงเทพฯ : ภาควิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อรรถ พูบำรุง และอุษิษา เลิศโตมรสกุล. (2555). *อาชญากรรมและอาชญาวิทยา*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อุธนา สุระคณัย. (2561). *การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมในสถานศึกษา: กรณีศึกษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*. วิทยานิพนธ์นี้หลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ.
- Cohen, L.E. & Felson, M. (1979). Social change and crime rate trends: A routine activities approach. *American Sociological Review*, 44, 588-609.
- Hindelang, M. J., Gottfredson, M. R., and Garofalo, J. (1978). *Victims of personal crime: An empirical foundation for a theory of personal victimization*. Cambridge, Mass. : Ballinger Pub. Co.
- Rogers, R. W. (1975). A Protection Motivation Theory of fear appeals and attitude change. *The journal of Psychology*, 91 (1), 93-114.